

Tämä on artikkelin rinnakkaistallenne.

Lauhanen, R. Tšekissä halutaan eroon kirjanpainajista ja kivihilestä. Koneyrittäjä 48 (6), 70.

Koneyrittäjä on luettavissa verkossa: <http://www.koneyrittaja.fi/>



SeAMK 

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU  
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

[www.seamk.fi](http://www.seamk.fi)

[verkkolehti.seamk.fi](http://verkkolehti.seamk.fi)

# Tšekissä halutaan eroon kirjanpainajista ja kivihiilestä

RISTO LAUHANEN, SEAMK



Eteläpohjalainen delegaatio Suomen Tšekin suurlähetystössä. Kuva Suomen Tšekin suurlähetystö, Rauli Kostamo. Suurlähettiläs Helena Tuuri keskellä, vasemmalla puolellaan mm. Anne Viljanen ja Juha Viirimäki. Näiden takana mm. Risto Lauhanen ja edelleen oikealle, Matti Alakoskela, Jouko Vuolle sekä Johanna Salovaara-Dean.

**T**šekin tasavallan metsäpinta-ala on hieman alle kolme miljoonaa hehtaaria. Tästä 74 % on metsätalouden piirissä, 2 % suojelussa ja loput erikoismetsinä puistoina tai vesivarojen hoidon ja opetuksen tukena. Valtio omistaa edelleen noin 60 % metsistä.

Puustoa on keskimäärin 260 m<sup>3</sup>/ha puuston kokonaisvuosikasvun ollessa noin 22 miljoonaa kuutiometriä. Puuston vuosikasvu on siten 8,6 m<sup>3</sup>/ha. Tšekin vuotuinen hakkuumäärä on ollut noin 18 miljoonaa kuutiometriä. Tästä tukin osuus on 60 %, kuitupuun 26 % ja energiapuun 13 %. Merkittävä osa hakkuumäärästä menee vientiin lähinnä Saksaan, Puolaan ja Itä-valtaan. Edellä olevat numerotiedot perustuvat professori **Róbert Marušákin** esitelmään.

Suomessa käydään parhaillaan keskustelua avohakkuista valtion metsissä. Tšekissä hakkuuaukon maksimikooksi on määritelty yksi hehtaari. Metsurityö ja köysiratajärjestelmät ovat puunkorjuun arkipäivää jyrkkärinteisillä kohteilla.

## Kirjanpainajasta metsien painajainen

Kirjanpainajahyönteisistä on tullut vakava ongelma Tšekin kuusikoissa. Metsätiedekunnan dekaanin, professori **Marek Turšánin** mukaan haaste on valtava, ja asia

on vaatinut suuren kansainvälisen tutkimushankkeenkin. Tänä vuonna joudutaan tekemään jopa 5 miljoonan kuutiometrin saneeraushakkuut kuusikoita vaivaavan ja pystyyn tappavan tuhohyönteisen takia. Saneeraushakkuiden merkitys on suuri vuotuisen hakkuumäärään suhteutettuna.

Tšekin kirjapainajaongelmasta on opittavaa myös suomalaisille. Kuusitukkien ja -kuitupuun kuljetukset metsävarastoilta tuotantolaitoksille on hallittava myös poikkeavat sääolot huomioon ottaen. Jos voimakas ja laaja-alainen myrsky sattuisi iskemään eteläisen Suomen kuusikoihin syyskuun alun ja toukokuun lopun välisenä aikana, eikä vaurioituneita puita korjattaisi pois, voi kirjanpainajasta tulla vakava metsätuholainen. Kirjanpainaja kun voi iskeä myös terveisiin, iäkäksiin kuusiin.

## Metsäntutkimukseen ja opetukseen investoitu

Prahassa sijaitsevassa luonnonvara-alan yliopistossa (Czech University of Life Sciences) metsätieteissä on edelleen perinteiset tieteenala-kohtaiset osastot mm. metsänhoidossa, metsäsuunnittelussa, metsä- ja puuteknologiassa sekä metsäentomologiassa eli hyönteistieteessä. Vertailun vuoksi Suomessa on viime aikoina pyritty mittaviin tiedekunta-, osasto- ja pääainefuusioihin. Kampusaluetta on kehitetty viime

aikoina, ja tilat ovat nykyaikaiset. Yliopisto kertoi tekevänsä metsäyhteistyötä mm. Itä-Suomen yliopiston kanssa. Metsäsuunnittelun oppikirjatkin ovat osin suomalaisten kirjoittamia.

## Kivihiili puhuttaa

Niin Suomessa kuin Tšekissä keskustellaan parhaillaan kivihiilestä luopumisesta. Tšekissä kivihiilen arvioidaan loppuvan parissa vuosikymmenessä. Biomassojen saatavuus ja korkea hinta rajoittavat tällä hetkellä bioenergian tuotannon ja käytön lisäämistä Itä-Euroopassa. Vaikka kivihiilestä halutaan eroon, on ruskohiili edelleen tarkastelun alla ilmastomuutoksen torjunnassa. Biomassojen lisäksi myös aurinkoenergia ja biokaasu nähdään toimivina uusituvan energian vaihtoehtoina.

## Suomella mahdollisuudet viedä metsä- ja bioenergiaosaamista

Eteläpohjalaiset bioenergialähettiläät vierailivat Prahassa kuluvan vuoden huhtikuun lopulla Suomen Tšekin ja Slovakian suurlähettilään, **Helena Tuurin** kutsusta. Valtuuskuntaan kuuluivat kirjoittajan lisäksi Etelä-Pohjanmaan energiatoimiston toimitusjohtaja **Matti Alakoskela** sekä projektipäällikkö **Anne Vil-**

**Tšekissä on harjoitettu metsätaloutta jo yli 250 vuotta, vaikkakin metsätalous on osin jäänyt muiden elinkeinojen varjoon. Tšekki on merkittävä raakapuun vientimaa. Vähitellen ehtyvistä kivihiilestä luopuminen on esillä myös Tšekissä osana ilmastomuutoksen torjuntaa. Tällä hetkellä kirjanpainajahyönteiset ovat vakava uhka maan kuusikoille.**

**janen.** Lisäksi Lapuan kaupungin elinkeinotoimenjohtaja Jouko Vuolle ja Suomen metsäkeskuksen projektipäällikkö **Juha Viirimäki** olivat mukana Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksen ja Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoittaman VISU-hankkeen matkalla. Suurlähetystöillä on keskeinen asema myös viennin edistämisesä. Kovasta yrityksestä huolimatta maakunnan yrityksiä ei saatu matkalle mukaan, sillä vientiyrityksillä on jo toimivat ulkomaan verkostot. Tämä koskee myös eteläpohjalaisia hakelämmitysjärjestelmiä ja voimalaitosten ja niiden komponenttien valmistajia. Eteläpohjalaisilla lämpöyrittäjillä tai metsäkoneyrittäjillä taas ei ole suoranaisia vientitarpeita.

